

לוגיקה (1) – תרגיל (7)

1. הוכיחו את המשפט הבא: יהי G גרף ו- $\{c_1, \dots, c_n\}$ קבוצה סופית של צבעים. אזי יש צביעה חוקית של G בצבעים $\{c_1, \dots, c_n\}$ אםם לכל תת גרף סופי של G יש צביעה חוקית בצבעים $\{c_1, \dots, c_n\}$. הדרכה:
- היזכרו בהגדרה של צביעה חוקית כפי שהופיעה בתרגיל 6, שאלה 4, ושימו לב שכיוון אחד של המשפט טריביאלי.
  - בכיוון השני: בדומה לתרגיל 6, שאלה 4 הגדירו שפה לתחשיב הפסוקים וכתבו קבוצת פסוקים Γ בשפה שהגדרתם כך ש- Γ עקבית אםם ל- G יש צביעה חוקית.
  - השתמשו במשפט הקומפקטיות כדי להסיק את טענת המשפט: הראו שאם כל תת גרף סופי של G צביע אז כל תת קבוצה סופית של Γ היא עקבית.
2. תהי $L = \{P_1, \dots, P_n, \dots\}$ שפה לתחשיב הפסוקים. תהי S קבוצת כל המבנים לשפה L . בהינתן מבנים $A, B \in S$ נגדיר את המרחק $d(A, B) = \max\{1/n : A(P_n) \neq B(P_n)\}$ ו- $d(A, A) = 0$. בהינתן $B \in S$ ו- $\varepsilon > 0$ נגדיר $U_{B,\varepsilon} = \{A \in S : d(A, B) < \varepsilon\}$. $U_{B,\varepsilon}$ תקרא סביבה (של B) ב- S .
- הראו כי d מקיימת את אי-שוויון המשולש, כלומר בהינתן $A, B, C \in S$ מתקיים $d(A, C) \leq d(A, B) + d(B, C)$.
  - בהינתן סביבה $U = U_{B,\varepsilon}$ מצאו פסוק φ_u כך ש- $Models(\varphi_u) = S \setminus U$.
  - יהי כיסוי של S (כלומר, לכל $B \in S$ מתקיים $B \in \bigcup_{i=1}^{\infty} U_i$). הראו שקיים n טבעי כך שכבר $\bigcup_{i=1}^n U_i$ כיסוי של S (הדרכה: השתמשו בסעיף ב' ובמשפט הקומפקטיות).
  - הראו שכל קבוצה סגורה $D \subseteq S$ (כלומר: $S \setminus D$ היא איחוד של סביבות) היא מהצורה $D = Models(\Gamma)$ לאיזו קבוצת פסוקים Γ .
הערה: בתרגיל זה הוכחתם ש- S הוא מרחב מטרי (עם המטריקה d) וכי S קומפקטי בטופולוגיה המטרית.
3. הוכיחו או הפריכו את הטענות הבאות:
- אם $\varphi \models \chi$ ו- $\psi \models \chi$ אז $\varphi \vee \psi \models \chi$.
  - אם $\varphi \models \chi \vee \psi$ אז $\varphi \models \psi$ או $\varphi \models \chi$.
  - אם $\varphi \models \chi \wedge \psi$ אז $\varphi \models \psi$ ו- $\varphi \models \chi$.
  - אם $\varphi \models \chi$ אז לא יתכן ש- $\varphi \models \neg \chi$.
  - אם $\varphi \models \chi$ אז $\neg \varphi \models \neg \chi$.
  - אם $\varphi \models \chi$ ו- $\neg \varphi \models \chi$ אז גם $\psi \models \chi$.
4. בתרגיל נעסוק בתחשיב היחסים. נגדיר כתיבה פולנית של שמות עצם באופן הבא:
- כל קבוע אישי הוא ש"ע וכל משתנה אישי הוא ש"ע.
  - אם H הוא סימן פעולה n -מקומי ו- $t_1, \dots, t_n$ הם שמות עצם אזי $Ht_1 \dots t_n$ הוא ש"ע.
  - מחרוזת היא ש"ע אםם היא מאחת הצורות לעיל.
- הוכיחו באינדוקציה על היצירה ששום רישא ממש של ש"ע איננה ש"ע (שימו לב – עליכם להוכיח את הטענה עבור הכתיבה שהוגדרה כאן – ללא סוגריים).
  - הסיקו את משפט הקריאה היחידה לשמות עצם.